

פניני הדרך היומי

לקט פנינים יקרים ונחמדים על סדר הדרך היומי

שבת דף פו-צב | פרשת בהעלותך | גליון מס' 22

דף פו.

יצה"ר, וביפה עינים הביא את דברי המד"ר (בראשית פ' מח) דרב אחא יליף לה מקרא וסעדו לבכם, לבבכם אין כתיב כאן אלא לבכם מכאן שאין יצה"ר למלאכים. עכ"ל. (עיין ברכות נד. בכל לבבך בשני יצריך וכו').

ונתקשתי בזה מדברי המדרש שהובא בפירוש הרא"ש עה"ת עה"פ ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טובות הנה (בראשית ו, ב) וז"ל שם: ובמדרש טובת כתיב, נערה בתולה צדקת היתה, וכשירדו בני האלהים אמרו לה תשמעי לנו, ואמרה להם לא אשמע לכם אם לא תעשו הדבר הזה שתתנו לי כנפים שלכם כמה דאת אמר (ישעיה ו, ב) שש כנפים לאחד, נתנו לה כנפיהם, מיד פרחו לשמים ומלטה מן העברה ואחזה פני כסא, והקב"ה פרש עליה זיו עננו וקבלה וקבעה במזלות והיינו מזל בתולה, והמלאכים נשארו בארץ ולא יכלו לעלות עד שמצאו סולם שיעקב אבינו חלם ועלו, הדא הוא דכתיב (להלן כח, יב) והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו. וכן איתא ברוקח ששמחזאי ועזאל שני מלאכי חבלה באו אצל נעמה אחות תובל קין לשכב עמה, א"ל ברצון אהה זקוקה למלאכים כי ראיתי שהייתם פורחים באויר, בזה התבוננתי שאתם מלאכים למדוני השם שאתם פורחים בו ואשמע לכם, ולמדוה, מיד פרחו למעלה ושוב לא ירדה, ונקבעה כוכב בוקר ברקיע, שמחזאי עשה תשובה והלך על הר אחד והיפך ראשו למטה ורגליו למעלה, עזאל לא שב וזהו השעיר לעזאזל. ע"כ. [עיין יומא סז: עזאל שמכפר על מעשה עוזא ועזאל וברש"י שם], וכן איתא מעשה זה בלשון אחר בילקוט שמעוני (א, אות מד) ובמדרש אגדה [הובא בס' אוצר המדרשים]. עכ"פ חזינן מהאי עובדא דאית להו יצרא דעריות. [דרך אגב יש לציין את מה שסיפר הגאון רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל, שבתקופת הגאון המהרי"ל דיסקין זצ"ל היה יהודי

מנין שקושרין לשון של זהורית בראש שעיר המשתלח- וכתב בס' חשוקי חמד: יעוין במסכת יומא דף סז ע"א דמתחלה היו קושרין לשון של זהורית על פתח האולם מבחוץ, הלבין היו שמחים, לא הלבין היו עצבין... חזרו והתקינו שיהיו קושרין אותו חציו בסלע וחציו בין קרניו. ולכאורה צ"ע איך התקינו כן ולא חשו לאיסור מחמר? [שהשעיר נושא בראשו את הלשון זהורית] וכתב בשו"ת בית אפרים (או"ח סימן נג) דאפשר דלא גזרו במקום צורך של רבים, כי מעיקר הדין אין איסור מחמר בקדשים. ויעוין בבנין שלמה (ח"א סימן טז) שכתב כיון דעיקר קשירת לשון זהורית בראש השעיר יש לו סמך בדברי קבלה, כדתנן במסכת שבת דף פו ע"א מנין שקושרין לשון של זהורית בראש השעיר המשתלח, שנאמר אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו, ומאחר שלפי התקנה הראשונה שקשרו על פתח האולם, היה מגיע צער גדול לישראל, אם לא היה מלבין, לכן היה נראה להתיר איסור מחמר כלאחר יד, משום זה, דלא גרע מהנאמר במסכת כתובות (דף ס ע"א) גונח יונק חלב בשבת, מ"ט יונק מפרק כלאחר יד הוא ובמקום צער לא גזרו רבנן, וק"ו הוא, ומה בגונח שהמפרק ביסודו הוא איסור תורה שחייבים עליו סקילה, בכל זאת במקום צער לא גזרו, כשהוא כלאחר יד, כל שכן איסור מחמר דאינו אלא לאו, ובמקום צער זכולהו ישראל ודאי יש להתיר כלאחר יד. ועיי"ש בבית אפרים דיתכן שמחמר לא נאסר ביום הכפורים.

דף פט.

שוב מה כתיב בה לא תרצה, לא תנאף, לא תגנוב, קנאה יש בינכם, יצה"ר יש בינכם מיד הודו לו וכו'- ולכא' מדברי הגמ' כאן חזינן שאין למלאכים

כתב החתם סופר (שבת דף קמ:): 'מה שנראה לי שנולד לך זה מנהג לחדש חידושים יותר מדאי ... אכן ע"י החידושים בכל דף ועמוד עי"ז זוכר הכל ומילתא דתמיה מידיכר דכירא, והנסיון מעיד לנו ע"ז ויודע אני בעצמי.'

למלאכים הא בשבת אמרין כלום קנאה יש בינכם, וכתב לתרץ דודאי בין המלאכים אין קנאה בין זה לזה אפי' במי שיש לו מעלה יתירה אין האחרים מקנאים בו, אבל באינו מינם כגון מין האדם והוא בדמות שלהם ודאי כלל מין המלאכים מתקנאים במין האדם באם רואין שיש לו מעלה כמותם והוא קרוץ מחומר. עכ"ל.

ולפ"ז את"ש דבכל המקומות שראינו שנתקנאו הוי בבני אדם, אבל בינם לבין עצמם אין קנאה, וכן מדויק מהלשון קנאה יש 'בינכם' שרק בינם לבין עצמם אין קנאה אך על בנ"א אית להו קנאה. ובזה אתי כמין חומר נמי לגבי יצה"ר שכל מה שאין להם יצה"ר הוא רק בינם לבין עצמם, אך בבני אדם יש להם יצה"ר, וזה נמי יש לדייק מהלשון "יצה"ר יש בינכם?" שרק ביניהם אין יצה"ר, אך בבנ"א יש להם יצה"ר. [ולפ"ז מבואר נמי מה שמצינו שמתקנאים המלאכים בבנ"א בחולין צא: בעו לסכוניה, וברש"י שם. וכן בברכות ג. בתוד"ה עונין, דמיירי התם בבנ"א ולכך אית בהו קנאה].

עוד נראה ליישב דבאמת במקום מושבם בשמים אין להם יצה"ר דמקום קדושה וטהרה הוא, אך כשירודים לארץ שהוא עולם החומר והשקר, פה היצה"ר שולט בהם ונכנס בהם, וכן מצאתי כתוב בתנא דבי אליהו זוטא (פרק כה בסוף) וז"ל: מיד ירד הקב"ה בעצמו להציל את אברהם [מכבשן האש שנזרק לשם ע"י נמרוד], ואמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה, רבש"ע והלא אתה מצאת באדם הראשון מה שעשה לך, לאחר שהשפלת את דעתך עמו לעשות לו חופה בג"ע, ולבסוף היה עובר על כל מצותיך, עכשיו תשפיל ג"כ דעתך עם אברהם ותרד בעצמך להציל אותו, שמא לבסוף יעבור גם הוא על כל מצותיך כמו שעשה אדה"ר. מיד השיב הקב"ה להם וא"ל, תשובתכם בצידכם, מה אעשה לבשר ודם, הוא שרוי במקום טומאה, ויצה"ר שולט בו, והלא אתם שרוים במקום טהרה, ואין יצה"ר שולט בכם, אם אתם יורדים למטה לארץ למקום טמאה למקום שיצה"ר שולט שם, גם אתם תהיו חוטאים כמותו. צאו וראו מה עשו מכם עזא ועזאל, שירדו לארץ, וחמדו את בנות האדם, והחטיאו אותם, ולמדו אותם כשפים שמורידין בהם חמה ולבנה, אבל אברהם זה קידש שמי בעולם, ועומד לקדש את שמי בעולם, מיד ירד הקב"ה בעצמו, והציל את אברהם אבינו מכבשן האש. עכ"ל.

דף צ.

תנו רבנן: האומר הרי עלי ברזל, אחרים אומרים: לא יפחות מאמה על אמה. למאי חזיא? - אמר רב יוסף:

שהיה יושב בחורבת רבי יהודה החסיד ולומד לבדו בשקידה עצומה חודש אחר חודש במשך שנים רבות, והוא גם היה מחדש ומעלה את חידושיו על הכתב, לימודו היה עצמי ללא קשר עם הסובבים אותו, והוא לא שוחח בלימוד ובודאי שלא למד עם חברותא. ולאחר תקופה שבק לפתע הלמדן חיים לכל חי ונמצא מוטל מת. ואף מצאו לציוד צוואת שכיב מרע, הכוללת מספר בקשות, ואחת מהן היתה שיטמנהו יחד עם ארגז כתביו הרבים. קוראי הצואה נצטערו צער רב, דחשבו לעצמם מי יודע כמה חידושים רבים העלה על הכתב, שקבורתם הינה הפסד לכלל, דאולי כתב שם הלכות עמוקות ורזי תורה נדירים ופנינים.

הם נכנסו להגאון מהרי"ל דיסקין זצ"ל לשאל האם לקיים את צוואתו לטומנו עם כתביו או לא? והגאון שמע את שאלתם וביקש שיביאו לו דף אחד מתוך הכתבים לקרוא בו. הם מיהרו לפני צאת ההלוויה נטלו דף אחד והביאוהו לביתו, היו אלה הערות על חומש פרשת ויצא. הגאון העיף מבט וראה כי בדף נכתב: הנה בפסוק נאמר "ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו" ותמה אותו למדן דאמאי מלאכים צריכים סולם כדי לעלות בו, והרי ידוע ומבואר בנביאים ובש"ס בכמה מקומות מכנפי המלאכים, קומתם וגדלות כנפיהם, ואיך זקוקים היו לסולם עליה, כך שאל. וכתב שיש ליישב שאותם מלאכים היו מלאכים קטנים "מלאכי זוטרתא" שעדיין לא גדלו כנפיהם...

שתק המהרי"ל, השיב להם את הדף, ופסק כי יש להם לקיים את צוואתו של המת ולטמון את הכתבים עמו. הם הביטו בדף שבו עיין הרב, והבינו את סיבת ההכרעה. (ושמא גם בלא"ה היה פוסק כי יש לקיים את דברי המת). מרן הגרשז"א סיים את סיפורו לאמר: הנה אדם ששקד כל כך הרבה על תלמודו, מתמיד, אבל! למד לבד ובבדידות, ללא שום חברותא, לכן הפסיד הרבה כ"כ. לו היה לומד בחבורה היו מעמידים אותו מעט על דעתו, ועל צלילות ההבנה המינימאלית בתורה. והרי הגמ' אומרת, "חרב אל הבדים ונואלו חרב על צווארי שונאיהם של ת"ח שיושבין ועוסקין בד בבד, ולא עוד אלא שמטפשיין" (מכות דף י') - זה מוסר ההשכל סיים הגרשז"א את דבריו].

ויש ליישב דהנה עה"פ נעשה אדם בצלמנו כדמותנו (בראשית א, כו) פירש"י: ענותנותו של הקב"ה למדנו מכאן, לפי שהאדם הוא בדמות המלאכים ויתקנאו בו לפיכך נמלך בהם, והביא שם השפת"ח את קושיית הדברי דוד (לבעל הט"ז) וכי יש קנאה

לכלייה עורב. ואיכא דאמרי, אחרים אומרים: לא יפחות מכלייה עורב. וכמה? אמר רב יוסף: אמה על אמה- וכתב רש"י במועד קטן דף ט. אמה כליא עורב - הגג כלה ומקצר למעלה עד כאמה, ומחפין אותו שם בברזל ובמסמרים כדי שלא ישבו העורבים עליו, זהו לא חשיב כבנין. וכן רש"י במסכת ערכין דף ו. כתב: אמה כליא עורב - להכי נקט אמה דאמרי' בפרק בתרא דמנחות (דף קז) הרי עלי ברזל לא יפחות מאמה על אמה לכליא עורב שהיו מביאין טבלאות של ברזל אמה על אמה ובהן מסמרות גבוהין אמה קבועין ומחפין בהן ראש הגג של היכל לגרש את העורבים שלא ישכנו שם, כליא לשון שמגרש את העורבין כמו כ"ל דודבי כ"ל פרוחי דאמר במסכת נדה (דף יז ע"ש) שהיה מגרש זבובין ממטתו בשעת תשמיש משום צניעות דאסור לשמש מטתו בפני כל חי, ל"א כליא עורב מונע העורבים כמו (תהלים מ) לא תכלא רחמיק.

ורבינו גרשום במנחות דף קז. כתב: מכולי עורב. לוח של ברזל שהוא אמה על אמה ומלא כולו מסמרין ומשימין אותו בראש גג המקדש והגג משופע למעלה כעין כובע ושם בראשו היה עושה כליא עורב שמכלה העורב שלא ינוח שם שלא יטנף הגג.

וקצת נתקשתי בזה דמהכא משמע שהיו מרחיקין את העופות שלא יבואו לשכון בביהמ"ק וכלשונו נמי של הרד"ק בתהלים פרק פד: גם צפור. אם נֶאֱמַר המזמור על דוד בַּגְּלוֹתוֹ בארץ פלשתים, היה הזמן ההוא זמן היתר הבמות והיו מְזַבְּחוֹת בכל מקום והיו מקננים בהם עופות, אבל בבית המקדש לא היו מקננים עופות מפני הטומאה, כי אפילו בגג הבית עשו דבר שם כדי שלא ינוח שם עוף, והיו קורין אותו: כִּלְיָא עורב (מדות ד, ו). ואמר דוד: אני אינני אפילו כמו העופות, כי העופות הם מקננים את מזבחותיך ואני לא אוכל להיות שם. וזָכַר צפור ודרור שדרכם לקנן בישוב, וצפור הוא עוף קטן וקורין לו בלע"ז פשרא, וזָכַר דרור ידוע שמנהגו לקנן בבתים לעולם, לפיכך נקרא דרור שהוא חפשי בין בני אדם שמקנן בכתייהם. ואם נאמר על הגלות יאמר כי העופות ימצאו להם מקום וקן במקום מזבחותיך החרב ומקננים שם העופות, ואנחנו לא נוכל לחוג שם ולהקריב הקרבנות.

ואילו בגמ' בעירובין ג. הובא שהיו עושים אמלתרא מעל האולם ונחלקו אמוראים מהי אמלתרא: קיני, או: פסקי דארזא. וכתב רש"י שם: קיני - כגון קיני עופות, היו בולטין מתחת האולם למעלה מן הפתח. ורבינו חננאל שם כתב: פי' קורה ועליה כמין קיני העופות לקנן עליהם כעין הא דכתיב קנים תעשה את התבה. והנה מדברי רש"י והרבנו חננאל לכאוי

לא מיירי שבאמת היו שם קינים של עופות, אלא רק ציורים וחרוטות כמין קנים שמושכים את העין. וכן נראה שלמד הרמב"ם (פי"ז משבת הט"ו) וכמבואר במגיד משנה שם.

אלא שבערוך (ערך אמלתרא) הביא שם פירוש לפרש דקיני הם לווחים שעשויים תחת הקורה ועשויים כצורת הקן ועושים להם פתחים קטנים ולפעמים שם צפרים יקננו. וכן הובא פירוש זה באור זרוע (סי' ק).

ולכאוי צ"ב לביאור זה דהיאך נותנים מקום לעופות לשכון שם. [ולכאוי אין לחלק בין עורבים לעופות טהורים]. וצ"ב.

דף צא.

אבא שאול אומר שתי הלחם ולחם הפנים שיעורן כגרוגרת- ותמה בספר תוצאות חיים למה הזכיר רק את לחם הפנים ואת שתי הלחם, ולא את כל שאר קדשים כגון בשר קדשים שלמים תודה וכדומה.

וכתב ע"כ בס' חשוקי חמד: שמעתי ממו"ח מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א לתרץ, על פי דברי התוספתא בסוטה (פי"ג ה"ז) וז"ל: "כל זמן שהיה שמעון הצדיק קיים, ברכה נכנסת בשתי הלחם ובלחם הפנים, שתי הלחם מתחלקת בעצרת לכהנים, ולחם הפנים ברגל לכל המשמרות, יש מהן שאוכלין ושובעין, ויש מהן שאוכלין ומותירין, ולא עלה ביד כל אחד ואחד אלא כזית", עכ"ל.

נמצא שכזית מלחם הפנים ושתי הלחם חשובים, שיש בהם כדי שביעה, ולכן היתה הו"א דשיעורן בכזית, משום שגם כזית יש בו שביעה, [ומסתמא היו חייבים לברך עליהם ברכת המזון מדאורייתא] והרי השיעורים יסודם חשיבות, קמ"ל דאעפ"כ שיעורן בכגרוגרת, ומסתבר דהטעם הוא משום דשיעורים באוכלים כגרוגרת, הם הלכה למשה מסיני, ויעוין בפני יהושע (תחלת פרק המוציא), ועל פי זה מוסבר היטב, מדוע נקיט לחם הפנים ושתי הלחם, ולא שאר קרבנות דפשיטא בהו דשיעורן בכגרוגרת, ולפי זה אף לעתיד לבא באוכלין, יהיה השיעור כגרוגרת, דהוה הלכה למשה מסיני.

דף צב.

מכאן אתה למד גובהן של לויים עשר אמות וכו'- בספר מושב זקנים (שמות כו, א) הקשה: "יש מקשים איך היה אהרן נכנס למשכן להטיב נרות ולהקטיר קטורת, הרי אמרינן בשבת (צ"ב א') גובהן של לויים עשר אמות, והמשכן לא היה גובהו כי אם עשר אמות, וגם המצנפת על ראשו היה, ואמרינן בסוכה (ז' ב') אמתא באמתיה היכי יתיב, כל שכן

שיש גידולי קרקע שיש להם טהרה במקוה, חשיב שיש במינו דבר שיש לו טהרה במקוה, [דהרי השאור עשוי מתבואה הגדלה מן הקרקע, ואף דהוי מין אחר לגמרי], וא"כ לכאוי עורות שבים [דהוי מין אחד עם עורות שביבשה] כ"ש דחשיבי שיש במינו טהרה במקוה, וא"כ למה לא יקבלו העורות טומאה, הלא הוי דבר שיש במינו טהרה במקוה, וי"ל דשאני הכא שקבלו חז"ל באופן מוחלט דכל שבים אינו מקבל טומאה, וע"כ אף אם יש במינו טהרה במקוה, מ"מ כיון שהוא בכלל דבר שבים, אינו מקבל טומאה. ע"כ. ובאמת שכע"ז כ' נמי הגאון רבי בן ציון אבא שאול ז"ל בספר הזכרון כנסת עזרא (ע' רב - רד). ע"ש.

דף פה.

שהיו בקיאינ בישובה של ארץ וכו' וחורי שמריחין את הארץ וכו' - ציין הכא הגאון ר"י ענגיל בספרו גליוני הש"ס וז"ל: ע"ע בגמ' (ב"ב ע"ג ב') ואיתלוי בהדן האי טייעא דהוי שקיל עפרא ומורח ל"י ואמר הא אורחא לדוכתא פלן והא אורחא לדוכתא פלן כו' ובירושלמי תענית (פרק ב' הלכה א') הוו מריחין בעפרא וידעין מימור מימי שתא וע"ע בכורות (ט' א') שקל מעפריהו שדי עלייהו אקשו כו' וברש"י העיזו כו' כשהריחו ריח ארצם כו'. והיינו ג"כ שהריחו ריח העפר והכירו בריחו שהוא עפר ארצם, ע"כ.

וכתב רבינו החתם סופר בחת"ס החדש עה"ת (סו"פ וישלח) וז"ל: אלה בני שעיר החרי ישבי הארץ [ל"ו כ']. אחז"ל [שבת פ"ה ע"א עיין שם], והובא ברש"י, שהיו בקיאינ בישובה של ארץ, שהיו אומרים מלא קנה זה לזית, שהיו טועמים העפר ויודעין איזו נטיעה ראויה לו. יש לפרש כי זכו לכונן בהל' כלאים לדברי המקום בחכמתם, ובעת מתן תורה הסכים הש"י על ידו, ואמר למשה כי כווננו אל האמת, ולכך זכו להתיחס בתוה"ק ע"כ.

אין כאן רק חטא אחד. וכשמביא על אחד. מקרי על מקצת חטאתו. וגילתה לנו תורה דנסלח לו כולו. ואדרבה חידוש הוא לר"ל. דכשהפריש כבר על הראשון. או בנתכפר לחד לישנא. שוב מחויב על השני בשנדע לו אח"כ. אף דחטא אחד הוא. וע"ז מוקי קרא דר"י.

<<<<>>>>

היאך יכול להיות אדם שגובהו עשר אמות להכנס לבנין שגובהו עשר אמות, ועדיין מצנפת בראשו, ואם תמצי לומר היה כופף ראשו כשנכנס לעבוד, השתא לפני מלך בשר ודם אין עובדין כן, אם לא נתכוין להשתחוות, כל שכן לפני מלך מלכי המלכים וצ"ע". ע"כ.

בטלה דעתן אצל כל אדם - כתב הגאון בעל השואל ומשיב (חלק ג' מהדו"ק ס"י תמ"ח): נתתי אל לבי בהא דאמרו בשבת דף צ"ב בטלה דעתו אצל כל אדם, אי דוקא בדבר שמה שעושה זה הוא אינו טוב כמו שעושין בני אדם, בזה אמרינן דאינו נקרא מעשה ובטלה דעתו, או דלמא בדבר שעושה מעשה חשוב רק שרבים מבני אדם לא יכלו לעשות, גם בזה בטלה דעתו והנה בהך דאנשי הוצל, הם אינם נושאים כשאר בני אדם שנושאים על ראשיהם ואינם עושים כבני אדם וכן בבית מנשיא או במקיים קוצים בכרם בכלהו שזה עושה הוא לגריעותא שייך לומר דבטלה דעתו, אבל במקום דהוא לחשיבות ואחרים א"י לעשות כן למה נימא דבטלה דעתו של זה בשביל שאחרים אינם עושים כן. וכאשר השקפתי בזה נזכרתי מהא דאמרו בשבת דף ע"ד חכמה יתירה שאני, ופירשו התוספות דבטלה דעתו אצל כל אדם והרי שם אדרבה הם חכמה יתירה עשו, ואפ"ה בטלה דעתו אצל כל אדם, מיהו יש לומר דאין ראייה, דשם באמת אנשי המשכן היה להם חכמה יתירה, אבל שאר בני אדם הטוויים ע"ג עזים א"י לעשות היטב וכמ"ש רש"י, ולכך לא הוה מלאכה. ואולי יש לומר דגם כוונת התוספות הוא כן, דניהו דאנשי המשכן הוה חכמה יתירה, אבל שאר אנשים בטלה דעתם ודו"ק:

דף פד:

א"ל ר' חנינא שאני התם הואיל ואיכא במינו - וכתב בהערות הגרי"ש אלישיב זצ"ל: הנה הרמב"ם (הלכות כלים פ"א ה"ג) פסק דכל שנעשה מחיות שבים אינו מקבל טומאה כלל, ואפילו אם נעשה מעור שלהם נמי אינו מקבל טומאה, ומקורו בתורת כהנים (פרשת שמיני פ' ו' ה"י), ולכאוי צ"ע למה לא יקבל העור טומאה, הלא מבו' הכא דכל שיש במינו טהרה במקוה הרי הוא מקבל טומאה, וביותר צ"ב, דע"י בתוס' (ע"א ד"ה לאפוקי) שביארו הא דכופת שאור שייחדה לשיבה דמקבלת טומאה, משום דאף שהיא עצמה אין לה טהרה במקוה, מ"מ כיון

גליון זה יוצא לאור ע"י 'שיעור הדף היומי' בביהמ"ד אהל תורה רח' הרב יוסף קארו 4 ביתר.

מידי ערב נמסר שיעור בצורה רהוטה ובהירה בשעה 7.00 בערב - שמעו ותחי נפשכם.

כמו"כ מתקיים שיעור 'למשכימי קום' לאחר הנה"ח בביהכנ"ס 'תורת משה מציון' רח' החווה פינת דרכי איש,

ו'למאחרי שבת' בביהמ"ד אהל יששכר רח' המגיד מומעזריטש 144 בשעה 10.35 בערב.

ניתן לקבל גליון זה ע"י בקשה למייל: K0504166339@gmail.com

בכתובת זו ניתן לקבל גם הגליון: 'בית מדרש גבוה לכהנים' ללימוד הלכות עבודת ביהמ"ק.

לתרומות עבור 'בית מדרש גבוה לכהנים' פנו לטל 0504166339 או דרך מכשירי נדרים.